

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica

Stane mesečno 7 din., celo 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 m 0 p.

Dopise frankirajte in podpisujte sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Osebna dohodnina.

V sobotni številki »Napreja« smo priobčili informativen članek o osebni dohodnini in plačarini.

Ker smo povedali precej na kratko, kako je z odtegotvanjem tega davka, pojasnimo to še enkrat. Delodajalci so k temu odtegotvanju po zakonu upravičeni.

Pri odtegotvanju pa se postopa po našem mnenju marsikje nepravilno. Kot letni zaslužek se računa ponekod plača, ki se dejansko izplačuje, pomnožena s številom tednov oziroma mesecev. Če kdo dobi n. pr. 600 K tedenske plače, preračunavajo nekateri delodajalci davek tako, kakor, da bi dobil delavec 24.000 K letne plače in preračunavajo od tega odbitke.

Po zakonu ni nobenega dvoma, da se določa višina dohodninskega davka na podlagi plače za prejšnje leto, ne na podlagi plače za tekoče leto. To pomenja v času rastoče draginje velikanski razloček v izmeri.

Če se odteguje 1. 1922. na ta način — potem se odteguje po letošnjih predpisih provizorično za leto 1923.

Pravim provizorično.

Vsi ti odtegljaji se morajo izročati namreč takoj davčnim uradom, ki jih vknjižijo na ime davkoplačevalcev. Če se pozneje izkaže, da so preveč odte-

gnili, dobi davkoplačevalec pri končno-veljavni odmeri dotični znesek odobren kot predplačilo. Naravnost izgubljenega torej tudi pri takih previsokih odtegljajih nič ni — vendar pa je že samo dejstvo, da plačuje delavstvo na ta način davčna predplačila toliko za naprej, zelo trdo in krivično. Trdo, ker s temi odtegljaji prizadeti niso naprej računali. Zato jih niso upoštevali pri mezdni bojli. Posledica vsega tega je, da so takorekoč od ust odtrgani.

Neumestno pa tudi zato, ker je prav gotovo, da se pri rastoči draginji davek za leto 1923. sploh ne bo odmerjal po predpisu za leto 1922.

Če se vam torej že odteguje — prav. Tem lažje boste pri mezdni gibajih tudi z davkom računali.

V nobenem slučaju pa naj ne trpijo vsaj tisti, ki so bili že celo lansko leto pri istem delodajalcu in kjer si lahko delodajalec pravilno preračuna, koliko bi davčni predpis res znašal, naj ne trpijo, da jim na zgornji način odtegujejo.

Odtegujejo naj jim tako, da se izračuna davek na podlagi celoletne lanske plače. To se naj deli s številom tednov ali mesecev, za katere je dobil delavec plačilo.

To bo bolj pravično.

kor je vsled kaznjive malomarnosti in nesposobnosti prometnega ministrstva ter nerazumevanja opravičenih železničarskih zahtev prišlo do katastrofe v prometu, tako grozi tudi zlom vsega upravnega aparata. Posebno prečanski državni nameščenci vseh kategorij dobesedno stradajo. Vsak dan zakasnenja v izplačilu teh sklenjenih — itak nedovoljnih — izboljškov, pomeni zločin.

V predležečem zakonskem načrtu se postavka takozvanega »specijalnega kredita od 100 milijonov« ni črtala. Ker za more vlada z dvema dvanajstina tona tega kredita brez predhodnega odobrenja parlamenta za poedino trošenje poljubno razpolagati, in ker znači tudi v predzadnjem odstavku čl. 2. predležečega načrta navedena svota od 188.571.428.50 Din. kreditni rezervoar za vlado, katerega trošenje je nemogoče nadzorovati, zato se z glasovanjem teh svot vladi prav posebno ne morem sporazumeti.

Večina odbora je nadalje odklonila moj predlog, da se v zakon postavi člen, glasom katerega se v Sloveniji in Dalmaciji oproste plačanja dohodnine za osebe, katerih letni dohodek ne presega 12.000 dinarjev (48.000 K). Sistem dohodnine bivše Avstrije je tako osnovan, da upošteva davčno prostost takozvanega eksistenčnega minuma, ki znaša po dosedaj veljavnih predpisih samo 1200 Din. letno. Samo popolnoma zgrešena davčna politika, popolno neznanje tozadevnih zakonskih predpisov in nerazumevanje za najnujnejše življenske potrebe siromašnih slojev so zamogli privedi do odklonitve postavljenega predloga.

Predlagam zlasti zato, da se v predležeči zakon uvede nov člen, 3 a, ki se naj glasi: Poreska obaveza plačanja dohodarine u Sloveniji i Dalmaciji obuhvata lica, kojih ukupni godišnji prihod prelazi 12.000 dinara.

Poslanec dr. Korun za olajšanje osebne dohodnine.

(Odvojeno mišljenje soc. kluba.)

K zakonskemu načrtu o dvanajstinah za marec in april je podal s. Korun kot član finančnega odbora sledeče odvojeno mišljenje v imenu svojega kluba:

Odvajam svoje mišljenje in to poglavito iz razlogov, ki so me nagnali, da sem odvojil mišljenje v imenu svojega kluba že pri poročilu o dvanajstinah za januar in februar. Vsi v takratnem mojem odvojenem mišljenju navedeni razlogi za nezaupanje proti vladi obstoje v nezmanjšani meri še danes. In ker je votiranje budžeta ali budžetnih dvanajstin izraz zaupanja v delo vlade, nisem mogel v odboru glasovati za predležeči zakonski načrt za dvanajstine za marec in april 1922.

Podčrtati pa je potrebno še posebej, da so se v zadnjih dveh mesecih — poleg ostalih — pokazale še neke nove činjenice, ki jasno kažejo, da vladni sistem ni na potu k izboljšanju. V političnem pogledu je proces proti takozvanim Vidovdanskim atentatorjem odkril vso gnilobo policijske administracije v državi, ki postaja sistem brezpravnosti poedinca in posebno delavskega razreda. — Vprašanje draginje je ostalo ne samo nerešeno, ampak vlada mu vobče ne posveča niti najmanjše resne pažnje. Niti za

svoje uslužbenice se ne pobriga, da bi mogli vsaj skromno životariti; državnim nameščencem že zakonito dovoljena povišanja draginjskih doklad z veljavnostjo od 1. januarja 1922 se ne izplačujejo in vlada še do danes ni poskrbela za pokritje teh izdatkov in njih izplačilo. Ka-

Prvi učinek protidraginjskega shoda!

Predsednik pokrajinske uprave za Slovenijo je izdal ta-le razglas:

Z veliko skrbjo opažam, kako naraščajo od dne do dne cene najpotrebnejšim živlom in drugim življenskim potrebščinam. Opažam, kako zlorablajo nekateri trgovci — ne oziraje se prav nič na neugodne prehranjevalne in oskrbovalne razmere, od katerih trpi vse prebivalstvo, razen nekaterih oseb, ki so radi vojne ali drugih srečnih naključb obogatele — sedanje visoko stanje tujih valut za to, da tudi blago, ki so ga nabavili iz inozemstva ob času nižje valute, zaračunavajo po njenem današnjem stanju, odnosno da jemljejo visoko vrednost inozemskih valut celo za dobrodošel povod, da podražujejo tuzemske prideleke in izdelke. Mnogi trgovci se okori-

ščajo dalje s tem, da pri označevanju cen v dinarjih zvišujejo dosedanje kronske cene, prav občutno jih zaokroževaje na vzgor na dinarske cnote.

Zaradi tega opozarjam vse trgovske kroge in prodajalce življenskih potrebščin na zakon o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. decembra 1921, objavljen pod št. 6 v »Uradnem listu« 5 z dne 18. januarja t. l. Opozarjam posebno na točko 3. člena 2., po kateri je prepovedano nakopičevanje življenskih potrebščin po skladiščih; nadalje na prvi odstavek člena 6. glede označevanja cen, na prvi odstavek člena 7., po katerem mora imeti vsak prodajalec na prodaj vse življenske potrebščine, ki jih je nabavil za prodajo; na prvi odstavek člena 8., ki do-

loča najvišji dovoljeni trgovski dobiček, in na prvi odstavek člena 9., ki prepoveduje večkratno preprodajo, nečisto špekulacijo, dogovarjanje med producenti ali posredovalci, da bi se cena blaga zvišala, in prekupčevanje na trgih in seminih.

Podrejena oblastva imajo nalog, strogo nadzirati izvrševanje določil navedenega zakona in skrbeti, da se krivci dovedejo najstrožjemu kaznovanju po kazenskih določilih členov 6. do 16. navedenega zakona.

Črnogledci in škodoželjneži, ki so zadnje dni govorili o ljubljanskem shodu to in ono, so dobili s tem razglasom nekak ukor, in sicer kar z enega izmed takozvanih visokih mest. Jasnó je sedaj namreč tudi največjemu glupcu, da se končno enkrat celo ti visoki krogi pod pritiskom odločnega nastopa proletarskih strank zanimajo za naše umiranje, ki tukaj pri nas v nižini takorekoč ni ravno zavidanja vredno. Gospoda se je celo dobrohotno potrudila, da opomni neko vrsto pijavk na obstoječe zakonč, ki da jih ni lepo prestopati. Mislimo, da bo sedaj prestopanja konec in draginje ravnótaka. Včasih pomagajo tudi zmašila. V tem slučaju zmašilo za vse predloge, obsežene v naši resoluciji. No, pa prvi učinek rodi drugi.

Politične vesti.

† **Slovenija se razdeli.** Odbor za pravno razdelitev države je na zadnji seji sprejel vladni predlog, da se Slovenija razdeli na dve oblasti. Prekmurje ostane nerazdeljeno in pripade Mariboru, Osilnica in Velika dolina Ljubljani, Čačber in okolica pa bosta sama odločila kam hočeta, pod Ljubljano ali Zagreb.

† **Nova stranka.** Iz Novega Sada poročajo, da snujejo v Vojvodini vsejudovsko politično stranko. Radi tega ondotni meščanski listi Jude zelo napadajo in pregovarjajo, češ, zanje je mesta v jugoslovenskih strankah dovolj. Ni čuda, če meščani tako neradi vidijo, da jih zapuščajo bogati židje.

† **V znamenju smrti na vešalih.** Ministrski svet je odklonil pomiloščenje atentatorja na pokojnega ministra Draškovića. Alijagića, ki so ga obsodili na smrt na vešalih. Te dni so tudi končali obravnavo proti 350 rudarjem iz Tuzle. Izgrede je zakrivil okrožni načelnik Grudić, ki je poslal nad rudarje žandarje, ki so metali na sam Božič rudarje iz stanovanj, tolkli žene in dekleta, tako, da se je vnela med rudarji in žandarji prava bitka. Čeprav je dokazano, da je vlada sama zakrivila te izgrede, so obsodili rudarje na težko ječo, Gijuro Keroševića pa, ki je ubil žandarja, na smrt na vešalih. Včeraj so tudi zaključili obravnavo proti atentatorjem na kralja Aleksandra in so obsodili obtožence na težko ječo v okoliših. Spasije Stejića pa na smrt na vešalih. Ali je gospoda znorela?

† **Je pa res čudno, da so »izdajstva nad skupno domovino« na dnevnem redu.** Včeraj se je vršila v dubrovniškem gledališču skupščina, na kateri so protestirali proti »blokaškemu memorandumu«, ki pomeni »izdajstvo nad skupno domovino«. Po zborovanju se je vršil demonstracijski obhod in baje je padlo iz stanovanja nekega blokaša več strelóv, ki so ranili več nacionalističnih otročaje. Vsled tega blokaškega krvoprelitia so sklicana za nedeljo velika protestna zborovanja proti Hrvaškemu bloku v vseh

dalmatinskih mestih, ker hoče Dalmacija pokazati, da ima »domovina še dovoli braniteljev svobode in ujedinjenja«. Vse te nemire snujejo seveda vladni podrepaniki, ki so se odločili uporabljati najogabnejša sredstva proti svojim političnim nasprotnikom. Vsak pameten človek pa ve, da z njimi ne bodo izvlekli države iz blata, ki ga je vedno več. Treba bo na vsak način pasti na kolena in se prav skesano izpovedati, ne pa stremeti za nekakšnim prekim sodom, po katerem se jim kar sline cede!

† **»Enkrat je pa vendar slepa kura zrna našla«!** Finančno ministrstvo se je odločilo pretekle dni odrediti preiskavo, ker je francoski frank 21. t. m. prav temeljito poskočil. No, in so ugotovili, da je kriva različnim takim poskokom »Srpska Gradjevinska Banka«, katero so obsodili zaradi nedopustnih manipulacij na 200.000 dinarjev globe, poleg tega pa še na izgubo pravice kupčevanja z devizami in valutami. Želeli bi, da bi finančno ministrstvo vsem podobnim bankam v najkrajšem času zavilo vratove, kar bi že lahko davno storilo! To bi lahko naredil že prvi dan ministriovanja vsak pošten krojač, samo naš finančni ministrostrokovnjak je šele sedaj prišel po dolgem obotavljanju do svojega pravega sklepa.

† **»Namere protidržavnih elementov«.** Kadar gre našim državljanom preveč hudo njih idiotizem v obliki vseh mogočih interpelacij in spomenj, že imajo brihtne odgovore na jeziku, tako, da mora priti vsako bitje, ki hodi po dveh, do spoznanja, da imamo neprekosljive državnike. Včeraj n. pr. prinaša belgrajska »Pravda« senzacionalna odkritja. »V Belgradu opazujejo že dalj časa sporazumno akcijo vseh protidržavnih elementov, ki imajo namen našo državo uničiti. Preiskava je dognala, da so vsi ti protidržavni elementi pripravljali skupno akcijo z Madžari, Bolgari, Albanci in Radičevci. Svrha te akcije je bila, da se Jugoslavija razkosa in razdeli. Vse to so naše oblasti ugotovile na podlagi dosedanjih preiskav, ki jih energično nadaljujejo.« Itd. Itd. Na to najnovejšo zaroto smo pa malo radovedni, ker že preveč poznamo vladne ptiče!

† **Vojni minister odgovarja kakor bi ne znal do pet šteti.** Na včerajšnji seji narodne skupščine je dejal vojni minister general Vašić, da zato nimajo vojaki 34. pešpolka potrebne obleke, ker sta bili lansko leto vpoklicani dve partiji rekrutov, potem rezervisti zaradi dogodkov na Madžarskem in slednjič, ker niso odobrili vojnega proračuna za leto 1921. Ta brutalni odgovor vojnega ministra si naj dobro zapomnijo starši vseh fistih rekrutov, ki jim pisarijo dnevno obupna pisma, skoro presegajoča vsebino pisma iz svetovne vojne.

† **Čehoslovaškemu ministrskemu predsedniku se počasi odpirajo oči.** Kakor vse kaže, niso zastopniki male antante enotni v svojem nastopu proti sovjetski Rusiji na genovski konferenci. Belgrajska vlada je že odposlala posebnega uradnika, da bi preskrbel vse potrebno za sprejem ministrskih predsednikov in državljanov male antante, toda češki ministrski predsednik dr. Beneš se je v Londonu pošteno premislil nastopiti proti Rusiji in je zaradi tega odpotoval naravnost v Prago. Dr. Beneš se je celo izjavil, da je za vpostavitve prijateljskih odnosajev s tisto sovjetsko vlado, ki jo smrtno sovražijo naši državni mogotci v Belgradu.

† **Železničarji v Nemčiji bodo nadaljevali prekinjeno stavko.** Ker niso železničarji v Nemčiji povsem zmagali v zadnji ogromni stavki, je vodstvo sedaj izjavilo, da smatra stavko samo za prekinjeno in da jo bodo v bližnjih dneh nadaljevali. Kakor je znano, je nastala zaradi stavke vladna kriza, ki se je končno srečno rešila. Sedaj je pričakovati, da bo kabinet dr. Wirtha v resnici padel.

† **Genovsko konferenco so odgodili, da pride francoska vlada do zavesti.** Iz Pariza poročajo, da sta se Poincaré in Lloyd George sporazumela, da se odgodi genovska konferenca za obnovo Evrope za nekaj tednov. Sovjetske vlade po teh vestih ne bodo pripoznali, čeprav jo bodo povabili na konferenco in eventualno sklenili z njo gospodarske dogovore. Kakor je videti, so Francozi prav pretkane »diplomatske jegulje«, ki pa se bodo to pot vendarle uštele! Sovjetska vlada ne namerava namreč toliko časa skleniti s Francijo nobenega gospodarskega dogovora, dokler ji ne bo Francija izplačala različne odškodnine, ki daleko presegajo carske dolgove Franciji. — Kakor poročajo iz Tokia, se bo udeležila genovske konference tudi japonska vlada.

Dnevne vesti.

Kakor kača se plazi batinarska metoda iz svojega središča, tam nekje okoli Macédonije, na vse strani po državi. Subotički »Neven« je zadnjič pisal o batinanju po oblastvenih organih v selu Gjurđinu v Vojvodini in tako ugotovil, da je batina s tem dosegla najsevernejšo točko v Jugoslaviji. Drugod po državi gospodarji ta način vtepanja pojma človeške pravice že povsod, povsod med severom, zapadom in jugom. Samo pri nas na slovenskem vzhodu še ni udomačen, če nečemo odšteti stvari, ki jih počenjajo naši predragi slovanski gostje Wranglovci, ki pa doslej še vseeno niso dobili za ta svoj posel javnega oblastvenega dekreta. Ne dvomimo pa, da nas vlada kmalu osreči s takim prijetnim presenečenjem, ker vemo, kako skrbi za enakopravnost svojih podložnikov. Potem, ko bo ta metoda pri nas že povsod udomačena, bomo storili korak naprej. Ko nas bo vlada podložnike v tem oziru že vse izenačila, to se pravi, ko bo že na vseh koncih in krajih poskrbljeno, da bodo ljudi pretepali od vzgoraj navzdol, bo v svoji pravicoljubnosti ustvarila tak položaj, da bo goden za pretepanje od spodaj navzgor. In tako se bomo med sabo obkladali s palicami od vzgoraj in od spodaj, kakor se v napredni in demokratični državi spodobi. To bo še lušno živeti!

Dolarski proces, njegove pikanterije in g. Kuštrin. K popravku, ki nam ga je poslal g. sodni oficial Kuštrin glede razmer na sodnji ob času dolarskega procesa, nam sporoča naš dopisnik, da je besede omenjenega gospoda prav dobro razumel in da jih ni potvoril. Takrat je bila navzoča tudi dopisnikova zaročenka, ki se je g. oficialu zahvalila s par krepkimi besedami za njegove izgovore radi vstopnic k razpravi. Ker želimo, da pade na sodnijo za časa znamenitega procesa vsaj v tem oziru že sedaj svetla luč, pozivljamo g. Kuštrina, da se osebno pomeni z našim dopisnikom. Ime v uredništvu na razpolago.

Protialkoholni propagator pred okrožnim sodiščem — obsojen. Kakor smo že zadnjič poročali, je bil naš sodr. Leskošek iz Celja pri okrajni sodnji v Laškem radi protialkoholnega gibanja

obsojen. (Napadel je na shodu birte kot zločinca nad narodom). Okrožno sodišče kot vzključno sodišče je priziv sodr. Leskoška zavrnilo in kazni potrdilo. (Op. ured.: Več v prihodnjem »Ljudskem Glasu«).

K protidraginskemu shodu smo dobili toliko raznih dopisov in prispevkov, da nam je povsem nemogoče objaviti vse. Zato naj nam dopisniki ne zamerijo, če eden ali drugi svojega prispevka ne bo videl objavljenega. Nas veseli, da vlada za protidraginsko akcijo toliko zanimanja, ki nam dokazuje, da jo bo znalo ljudstvo, katero nastopa zanj tako eno-dušno, tudi do konca izvesti.

Rok za napoved dohodnin in rentnin za leto 1922, je podaljšan do konca meseca februarja t. l. Kdor se ne odzove do tega časa, mu bo davek davčna oblast odmerila sama na podstavi uradnih pripomočkov.

Pazite se spekulantom! Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Ker se dogaja, da spekulanti z raznimi mamljivimi obljubami ponujajo ljudem svoje posredovanje pri zamenjavi petdinarskih bankovcev, kakor tudi pri zamenjavi poškodovanih bankovcev, opozarjamo, da vrše Narodna banka in njene podružnice zamenjavo poškodovanih bankovcev po zakonu z odbitkom, ki odgovarja manjajočim delom, kakor tudi zamenjavo petdinarskih bankovcev, ki se zdaj jemljejo iz prometa. Istotako sprejemajo peidnarske bankovce vse državne blagajne še do vštete 5. marca 1922 v plačilo. Potemtakem je vsakomur dana prilika, da svoje bankovce brez težkoč sam zamenja, ne da bi potreboval tujega posredovanja.

Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da je morala vsled velikanskega povišanja tvorniških cen pri vseh tehniških potrebščinah zvišati vozne cene na progi Ljubljana-Celje za 50%.

Ljubljana.

Danes, v petek ob 20. se bo vršil di-skusijski večer v mali dvorani »Mestnega doma«.

Čevljarška zadruga za Ljubljano in okolico naznanja, da se bo vršila v nedeljo 5. marca preizkušnja za pomagala. Prijave se sprejemajo do 2. marca pri Karlu Kordeliču, Rimska cesta 5. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Celje.

Protestni strokovni shod zoper uvedbo 9-urnega delovnika se bo vršil v hotelu »Union« in ne pri »Zelenem travniku«, kakor smo prvotno poročali. Govorili bodo ss. Etbin Kristan, Zvonimir Bernot in France Svetek. Dolžnost vsakega zavednega sodruga je, da se važnega shoda udeleži. Pokažite, da ste socialisti in da razumete varovati svoje gibanje!

Iz strok. gibanja.

Vabilo na občni zbor Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok v Ljubljani, podružnica Ljubljana, kateri se bo vršil v nedeljo, 26. februarja 1922 v salonu gostilne pri Mraku, Rimska cesta 4 ob 9. dopoldne. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzorstva. 2. Položaj organizacije vbodoče. 3. Volitev odbora. 4. Volitev delegata za kongres centrale. 5. Raznoterosti. Sodrug, kovinarji: Naš vseh stanovska dolžnost je, da se občnega zbora polno-številno udeležimo. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Centralna knjižnica »Svobode«, slovenski oddelek, se odpre v sredo, dne 1. marca v Židovski ulici 1, I. nadstropje. Odprta bo od 6. do pol 8. zvečer.

Vič-Glince. V četrtek zvečer je predaval pri podružnici »Svoboda« g. dr. Živko Lapajne o alkoholizmu. Navzočim je podal zelo živo in popolno sliko zdravstvenega polja, kako polagoma a sigurno zastruplja užiti alkohol človeško telo. Zelo živo je predočil predavatelj navzočemu občinstvu končne žalostne posledice alkoholiziranja. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem in so mu na koncu predavanja izrekli za njegovo požrtvovalnost zahvalo. Opozarjamo, da bodo prihodnja predavanja, ki se bodo tudi vršila v bivši šoli, izpopolnjevala zelo nazorne slike z zdravstvenega polja.

Kulturni vestnik.

Proslava 300letnice Molièrovega rojstva. Narodno gledališče v Ljubljani proslavi v soboto, dne 25. februarja 1922 ob 8. zvečer v opernem gledališču tristoletnico Molièrovega rojstva. Uprizori se njegov »Žlahtni meščan« v prevodu in prireditvi Friderika Juvančiča. Uprizoritev bo zlasti zanimiva zaradi originalne glasbe: uverturo, pevske in baletne točke je zložil za veliki orkester L. M. Škerjanc. Vstopnice so na razpolago pri dnevnih blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3.—5. ter pol ure pred predstavo.

Poziv slovenskim umetnikom. Kolegij jugoslovenskih umetnikov-grafikov bo priredil začetkom aprila t. l. grafično razstavo v Zagrebu v Ullrichovem salonu in vabi vse slovenske grafike in slikarje na udeležbo. Umotvori morajo biti v Zagrebu (Salon Ullrich, Ilica 54) dne 6. marca 1922. Pripuščena so dela v vseh grafičnih tehnikah, razen tega risbe s peresom, svinčnikom, s pastelno kreda in kolorirane risbe. V jury-ju so sledeči umetniki: Rački, Gjurić, Rašica in Vi. Kirin. Vsakemu umotvoru naj bo priložen popis z naslovom, tehniko, velikostjo in ceno. Večji (nad 40 × 50 cm) umotvori naj bodo opremljeni z okvirjem. V svrhu informacije naznanjamo, da si zamišlja K. J. U. G. še sledeče razstave: 1. akvarelno, 2. razstavo exlibristov in ilustracij, 3. razstavo lesorezov in knjižne opreme, 4. razstavo plakatov in litografij. Podrobnejše informacije daje poverjenišvo kolegija za Slovenijo. Ljubljana, Levstikova ulica 2, I. nadstropje.

Koncert jugoslovenskih narodnih pesmi priredi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v ponedeljek, dne 13. marca t. l. v »Unionu«. Sodelujejo: operna pevka g. Vilma de Thierry-Kavčnikova, operni pevec g. Leopold Kovač ter društvena moški in mešani zbor. Vstopnice od 2. marca dalje v trafiki v Prešernovi ulici št. 54.

V Zvezo slovenskih pevskih zborov lahko stopi vsako zakonito priznано pevsko društvo in vsak zakonito priznan pevski zbor Slovenije. Pravila bodo v kratkem dotiskana. Pozivljamo vse slovenske zборе, da nemudoma javijo svoj pristop k »Zvezi«, nakar dobe pravila in vsa pojasnila po pošti. Naslov: Zveza slovenskih pevskih zborov, Ljubljana, »Glasbena Matica«.

Atentat tovarne konzerv na vrhniško delavstvo. Pravkar smo dobili poročilo, da požene z jutrišnjim dnem tovarna konzerva na Vrhniki 20% delavstva iz službe

in ravnotako ono, ki stanuje izven Vrhnike. O tem škandalu bomo več poročali jutri.

Po svetu.

— Nepopisna beda v »odrešenem Trstu. 20. t. m. je bilo v Trstu zborovanje brezposelnih delavcev, ki se ga je udeležilo ogromno število proletariata vseh mogočih poklicov. V Trstu je naureč nad 20.000 delavcev brez dela in brez vsakdanjega kruha. Brezposelni delavci so tako-le porazdeljeni po posameznih kategorijah: kovinarjev je brezposelnih 2000, zidarjev 1800, nameščencev pri transportnih podjetjih 1600, mornarjev 3750 delavcev v pristanišču 4100, kemikov 600, uradnikov in pomočnikov 113, knjigovozov 10, natakarjev 113, pekov 110, mlinarjev 100, slišačičarjev 75, testinarjev 300, šoferjev 400, mizarjev 250, občinskih uradnikov 260, raznih kategorij 4000; skupaj torej 20.028 brezposelnih delavcev. Zborovalci so sprejeli resolucijo, v kateri izjavljajo, da bodo odklonili vsaka plačevanja najemnine, plina, razsvetljave in življenskih potrebščin.

— K nadaljevanju železničarske stavke v Nemčiji. V Nemčiji bodo železničarji najbrž nadaljevali svojo prekinjeno stavko. Zahtevajo predvsem povišanje plač, čemur pa se je uprla vlada. Železničarjem se je sedaj pridružil delavstvo v premnogih obratih, različne unije in socialistične organizacije, toda vlada še vedno vztraja in povdarja, da je v interesu države, da ji ne nalagajo novih finančnih bremen. — V interesu države pa je, da živi železniško delavstvo v dobrih življenskih razmerah. Železnice so žile dežele. Železničarji so kri teh žil in ta kri mora biti zdrava. Težko je bankerotni državi jemati tam, kjer ni. Naj ima država kapitalistično ali kakršnokoli vlado, kjer ni sredstev jih ni. Sredstva v Nemčiji so še večinoma v rokah kapitalistov. V Rusiji so bila podržavljena, toda jih vseeno primanjkuje. Za unijsko gibanje po vsem svetu so bili dosedanj ruskí eksperimenti poučljivi, ker so pokazali, koliko more in koliko delavstvo v enem gotovem obratu sme zahtevati zase, ne da bi pri tem škodovalo interesom splošnosti. In unijsko gibanje v sovjetski Rusiji se giblje sedaj v znamenju reorganizacije in novih pravcev. Rusko delavstvo ne živi v ugodnih razmerah. In marsikaj bi lahko zahtevalo kar nima, pa bi moralo imeti, toda ne zahteva, ker kar bi eni pridobili, bi izgubili drugi. Rusija mora napredovati kot celota in si pomagati kot celota. To zahteva pot prehajanja iz starega v socialistični sistem.

Gospodarstvo.

Zagreb, devize: Berlin 149.50—153, Bukarešta 240, Milan 1600—1620, London izplačilo 1415—1420, ček 1402.50 do 1410, Newyork 315—316.50, Pariz 2900 do 2930, Praga 577—582, Švica 6250 do 6325, Dunaj 5.08—5.15, Budimpešta 46.50 do 47; valute: dolarji 309—314, avstrijske krone 5.20—5.40, rublji 26—28, napoleonondori 1150—1185, marke 154—155, leji 238.

Dopisi.

Laško. (Kapitalistična nesramnost, ki smrdi do neba.) Tukaj je pred enim letom pekovski mojster Freize vrgel pomočnika na cesto brez vsake odpovedi. Odpuščen pomočnik je vložil tožbo radi prestopka obrtnega reda in za izplačanje odškodnine. Pravda je trajala pri

sodišču v Laškem eno celo leto. Pri obravnavi in po obravnavi se ni izdala zastopniku razsodba. Sedaj pa hočejo kapitalistovi advokati rubiti pekovskega pomočnika, tisti advokati, ki so zagovarjali Fretzeja. Oh pravica kje si?

Račje. Minulo je že osem dni, odkar so prevzeli pri nas samostojne občinsko krmilo, toda še vedno se uživa temu v čast in slavo veliko veselje in zadovoljstvo v gostilnah. Ti novi predstavitelji občine se jako marljivo shajajo v neki gostilni, kjer izvršujejo svoj program, v katerem pa so silno nestalni. Prvi dan prodre Jožetov, drugi dan Lojzetov, katerih pa je drug bolj kot drugi dovršen in ljudomil — seveda le za oderuhe. Njih uradna posvetovalnica je beznica, njih ideal kozarec vina, pri katerem razpravljajo in izvajajo svoj velikopotezni posel, ki ga pa vselej končajo s klofutam in pretepom, ki najbrže nadomešča kolkovanje in žigosanje aktov. Včasih se hočejo ti slabostojni odborniki kar pobiti in poklati, ker jih menda še vedno ni dohitelo spoznanje, da niso več na avstrijskem bojnem polju ali pri kakem avstrijskem vojnem prekopčevanju. Toda mogoče jih je dohitelo, a v svoji skromnosti mislijo le, da nosijo opanke. O tem bi opozorili župana, toda zato ne maramo, ker ni nič boljši. Tudi njegov program in ideal sta popolnoma enaka programu njegovih ostalih odbornikov. Saj je njegov največji cilj, uničiti socialiste, ki jih hoče sedaj na vsak način pometati iz občine. Naj kar poizkusi, če se bo obneslo. Toda takih strašil v prosu se ne strašimo!

Prevalje. Zopet se je ustavil pouk v šoli in baie zopet zaradi pomanjkanja premoga. Čudno se nam zdi, da tega ne vidi gospod premogovniški nadzornik in tudi ne okrajni glavar. Morda zato, ker

te gospode gotovo ne zebe in ker šola ni farovž. Sramota je to za tiste, kateri so temu krivi. Če pa rabi uradnik v Prevaljah premog, ga takoj dobi in po taki ceni, da ne vemo, ali je za voznika ali pa za premog. Gospodje, odprite oči tam, kjer je treba! — Starši otrok.

Mežiška dolina. Pod tem naslovom je nekdo pozval v »Ljudskem Glasu« od 9. t. m. g. župana Lahovnika iz Prevalj, naj se iziavi, kako je mogel v vodstvu županov zahtevati od g. pokrajinskega namestnika odstranitev hujšakcev M. in D. Pojasnujemo resnici na ljubo, da se to ni izvršilo v imenu županov — temveč samo v imenu g. župana Lahovnika in najbrž po tih želji in na iniciativo neke uradne osebe, kateri se je močno brada tresla. Izrazil se je samo aranžma, ker je imenovani g. Lahovnik bil prvi sprejet iz vrste županov od g. pokrajinskega namestnika. Razumljivo, da bi bil moral dobiti g. pokrajinski namestnik utis, da govori g. Lahovnik v imenu vseh županov. G. Lahovnik si je nakopal s tem činom samo blamažo, kakor se ne spodobi zastopniku občine. Povedati vam moramo, in sicer celi kliki, da se pri našem sodru učitelju Moederndorferju strašno osramotite in to pri vsakem novem hnavskem poizkusu. — G. Lahovnik je že pri zadnjem županskem oziroma gerentskem sestanku javkal tovarišem, da je v Mežiški dolini grozen človek, ki mu strašno »teži srce« in predlagal resolucijo, da naj se ta element odstrani. Imena pa ni bilo v tisti vlogi (kakor tudi ne v vlogi, ki jo je hotel izročiti g. pokrajinskemu namestniku!) in tako se je večina gerentov izrekla proti resoluciji, ker so se sramovali vlogi, ki si ne upa navesti imena. Sodrugu Moederndorferju je poskrbel g. Lahovnik nehoti zaupnico žu-

panov Mežiške doline. Pri drugem takem poizkusu pa je dobil lekcijo od g. ministra. Smeh nas posili, če beremo znova »Naprejev« podlistek »Iz kronike« in najdemo tudi ta poizkus že zabeležen cel teden pred izvršitvijo. Gospodu Lahovniku blagohotno svetujemo, naj ne dreza preveč v »sršenovo gnezdo«, če je še tako naiven, da ne ve, da še miroljubna čebelica piči, če jo primeš z okorno — brutalno roko.

UTRINEK.

Ampak tudi doslednost ni nič vredna, če je njen prvi vir nezmisljenost. Stremljenje po boljšem in lepšem je gonilna sila napredka in taka sila je naravna. Kakor teža se tudi ona ne more uničiti. In kakor se morajo po zakonu teže sukati svetovi, tako mora človeštvo po zakonu poželjenja napredovati. Socializem je značilno poglavje tega napredka in zato nima nič opraviti s skromnostjo. Zahteva po boljšem mu daje moč, in cilj, ki je lepši in boljši od sedanjosti, mu daje pomen. Socialisti nismo zato, da bi svet postal ogromen kloster, ampak da se napravi iz te zemlje najkрасnejši vrt, ki ga morejo narediti združene sile človeštva za užitek in za radost vsega človeštva. Kadar bodo človeške sile združene v socializmu, se bo šele prav pokazalo, kakšna velikanska stvarjajoča moč tiči v človeškem stremljenju, kako božanska je njegova sposobnost v proizvodnji in uživanju! Blažena bodi neskrupulnost, ki je privedla človeka iz teme do jutra in ga povede nadalje do popolnega, solčnega dneva!

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. JSS).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Hlišerjeva ulica št 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Trgovci, hotelirji in gostilničarji
POZOR! POZOR!

Velika draginja in pomanjkanje JAJC se je končala

??????

1.000.000 krat preizkušeni prvovrstni jajčni nadomestek

BACTAMID

presega delovanje pri vseh močnatih in jubenih zakuhah draga jajca, tako, da kdor preizkusi, ga vedno rabi. Ne zamenjajte in varujte se drugih slabih nadomestkov. Zahtevajte pri vseh trgovcih in konzumnih društvih edino BACTAMID, ali pa pri edini glavni zalogi in razpošiljalnici BACTAMID-A za Jugoslavijo trgovina A. PEČE, Slovenjgradec. Poštni zavitek 5 kg = 500 pisem po 8 do 10 jaje vsebine. Zahtevajte cenik in vzorec.

„Pošljite naročnino!“

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Uvoz Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko blago, spirituose, mast, slanina, mesni izdelki. IZVOZ

Telefon 336. „Brzojavni naslov Nakupovalna Ljubljana“. Čekovni račun št. 10.473.

Delniška glavnica K 50.000.000.

Rezerve okroglo K 45.000.000.—.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Prodaja srečk razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira ararične dobave in dovoljuje vsakovrstne kredite.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

— Brzojavni naslov: Banka. — v Ljubljani. — Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice:

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah.